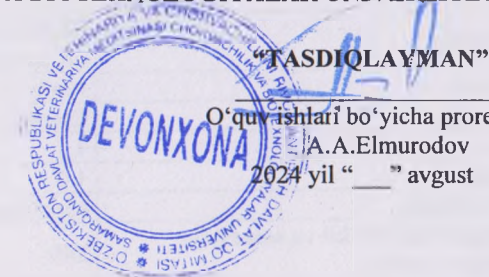

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

**CHORVACHILIK MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISHDA ZAMONAVIY
TEXNOLOGIYALAR**

FANI BO'YICHA

SILLABUS

Magistratura mutaxassisligi uchun

Bilim sohasi:	800000	- Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya
Ta'lim sohasi:	810000	- Qishloq xo'jaligi
Mutaxassislik:	70810803	- Chorvachilik

Samarqand – 2024

Modul / FAN SILLABUSI
Zooinjeneriya fakulteti
70810803 – Chorvachilik mutaxassisligi

Fan nomi:	<i>Chorvachilik mahsulotlari ishlab chiqarishda zamonaviy texnologiyalar</i>
Fan turi:	Majburiy
Fan kodi:	CHMICHZT1108
Yil:	1
Semestr:	1-2
Ta'lim shakli:	Magistratura
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	240
Ma'ruza	50
Amaliy mashg'ulotlar	50
Laboratoriya mashg'ulotlari	20
Seminar	—
Mustaqil ta'lim	120
Kredit miqdori:	8
Baholash shakli:	Imtihon
Fan tili:	O'zbek-rus

Fan maqsadi (FM)

FM1	Magistrlarga qoramolchilik, yilqichilik, tuyachilik, qo'ychilik va echkichilikda sut ishlab chiqarishni zamonaviy texnologiyalarini hamda chorvachilik tarmoqlarida go'sht etishtirishning zamonaviy texnologiyalari ularni amaliyotga tatbiq etish haqida bilim, ko'nikma va malaka shakllantirishdan iborat.
------------	--

Fanni o'zlashtirish uchun zarur boshlang'ich bilimlar

1.	Zoologiya
2.	Chorvachilik asoslari
3.	Zootexniyada innovatsion texnologiyalar
4.	Qoramolchilik

Ta'lim natijalari (TN)

	<i>Bilimlar jihatidan:</i>
TN1	Qoramolchilik, yilqichilik, tuyachilik, qo'ychilik va echkichilikda sut ishlab

	chiqarishni zamonaviy texnologiyalari haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN2	Chorvachilik tarmoqlarida go'sht yetishtirishning zamonaviy texnologiyalari haqida bilishlari lozim;
TN3	Qoramolchilik, yilqichilik, tuyachilik, qo'ychilik va echkichilikda sut ishlab chiqarishda zamonaviy fermalarda yangi uskunalardan foydalanish haqida bilimga ega bo'lishlari kerak;
TN4	Qoramolchilik, cho'chqachilik va parrandachilikda go'sht ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalarini bilishi kerak;
	Ko'nikmalar jihatidan:
TN5	Chorvachilik xo'jaliklarida sut va go'sht ishlab chiqarishni va mahsulot tarkibini aniqlay oladi;
TN6	Har bir muayyan hudud, muayyan xo'jaligidan kelib chiqib mahsuldor podalarni takomillashtirish hodisani farqlay oladi;
TN7	Chorvachilik mahsulotlarini ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari asosida mahsulotlarga baho bera oladi;
TN8	Mahsulot ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyari va ularni qo'llay olishni biladi.

Fan mazmuni	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	Chorvachilikni rivojlantirishning strategik ahamiyati.
M2	Chorvachilikda mahsulot ishlab chiqarishning ilg'or texnologiyasi.
M3	Chorvachilikda mahsulot ishlab chiqarishning ilg'or texnologiyasi.
M4	Chorvachilikda mahsulot ishlab chiqarishni shakllantirishning zamonaviy omillari.
M5	Chorvachilikda mahsulot ishlab chiqarishni shakllantirishning zamonaviy omillari.
M6	Chorvachilikda oziqlantirishning zamonaviy texnologiyasi.
M7	Chorvachilikda oziqlantirishning zamonaviy texnologiyasi.
M8	Chorvachilik mahsulotlarini ko'paytirish omillari.
M9	Chorvachilik mahsulotlarini ko'paytirish omillari.
M10	Chorvachilikda mahsulot sifatini yaxshilashning zamonaviy texnologiyasi.
M11	Chorvachilikda mahsulot sifatini yaxshilashning zamonaviy texnologiyasi.
M12	Sut va sut mahsulotlari ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari.
M13	Sut va sut mahsulotlari ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari.
M14	Qoramol go'shti ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyasi.
M15	Qo'zi go'shti ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari.
M16	Jun ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari.
M17	Ot go'shti va qimiz ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari.
M18	Ot go'shti va qimiz ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari.

M19	Cho'chqa go'shti va kolbasa ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyasi.
M20	Cho'chqa go'shti va kolbasa ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyasi.
M21	Parrandalarni ko'paytirish va tuxum ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari.
M22	Parrandalarni ko'paytirish va tuxum ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari.
M23	Parranda go'shti ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari.
M24	Parranda go'shti ishlab chiqarishning zamonaviy texnologiyalari.
M25	Asalarichilikda zamonaviy texnologiyalar.
Mashg'ulotlar shakli: amaliy mashg'ulotlar (A)	
A1	Chorva hayvonlarini ishlab chiqarish tipi bo'yicha klassifikatsiyalari.
A2	Sut yonalishidagi qoramollar konstitutsiya tipining yangi klassifikatsiyasi.
A3	Sut yonalishidagi qoramollar konstitutsiya tipining yangi klassifikatsiyasi.
A4	Tana o'lchamlari konstitutsiya tipilarining klassifikatsiyalari.
A5	Buzoqlarni va 1yoshgacha bo'lgan tanalarni oziqlantirish tizimlari.
A6	Sigirlarni oziqlantirish.
A7	G'unajin va sutdan chiqqan bo'g'oz sigirlarni oziqlantirish.
A8	G'unajin va sutdan chiqqan bo'g'oz sigirlarni oziqlantirish.
A9	Naslli buqalarni oziqlantirish.
A10	Biyalarni oziqlantirish.
A11	Ayg'irlarni oziqlantirish.
A12	Broyler go'sht va tuxum ishlab chiqarishda parrandalarni oziqlantirish.
A13	Broyler go'sht va tuxum ishlab chiqarishda parrandalarni oziqlantirish.
A14	Sovliqlarni va naslli qo'chqorlarni oziqlantirish.
A15	Sovliqlarni va naslli qo'chqorlarni oziqlantirish.
A16	Qo'ylarni bo'rdoqilashda oziqlantirish.
A17	Chorva hayvonlarini sut mahsuldorligini hisobga olish.
A18	Chorva hayvonlarini go'sht mahsuldorligini hisobga olish.
A19	Chorva hayvonlarini go'sht mahsuldorligini hisobga olish.
A20	Teri sifatini aniqlash.
A21	Xomashyo jun sifatini tekshirish.
A22	Turli xil mahsuldorlik yo'nalishidagi cho'chqa zotlari.
A23	Cho'chqalarning biologik xususiyatlari va mahsuldorligi.
A24	Zamonaviy sigirxonalar qurish loyihasi.
A25	Zamonaviy buzoqxonalar qurilishini loyixalashtirish.
Mashg'ulotlar shakli: laboratoriya mashg'ulotlar (L)	
L1	Sutni sifatini aniqlash.
L2	Sutni sifatini aniqlash.

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanga doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi haqida ma'lumot

Mualliflar:	Sh.E.Qurbonova – SamDVMCHBU, “Xususiy zootexniya” kafedrasida dotsenti v.b., qishloq xo'jalik fanlari doktori (PhD) Sh.T.Gapparov – SamDVMCHBU, “Xususiy zootexniya” kafedrasida assistenti M.T.Axtamova – SamDVMCHBU, “Xususiy zootexniya” kafedrasida assistenti, qishloq xo'jalik fanlari doktori (PhD)
E-mail:	shqurbonova79@gmail.com
Tashkilot:	Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti “Xususiy zootexniya” kafedrasida
Taqrizchilar:	1. Sh.K.Amirov – Samarqand agroinnovatsiyalar va tadqiqotlar instituti “Oziq-ovqat xavfsizligi va texnologiyasi” kafedrasida professori 2. E.S.Shaptakov – Qorako'lichilik va cho'l ekologiyasi ilmiy-tadqiqot instituti direktori, q.x.f.d., professor.

Mazkur Sillabus universitet o'quv-uslubiy Kengashning 2024 yil 29 avgustdagi 1 sonli yig'ilishi bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “Xususiy zootexniya” kafedrasining 2024 yil ____ avgustdagi ____ sonli yig'ilishi bayoni bilan ma'qullangan.

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i

Fakultet dekani

Kafedra mudiri

Tuzuvchilar

R. Ro'ziqulov

O.Boymatov

O.Maxmadiyarov

Sh.Qurbonova

Sh.Gapparov

M.Axtamova

L3	Go'shtni sifatiga baho berish.
L4	Go'shtni sifatiga baho berish.
L5	Tuxum sifatiga baho berish.
L6	Qimiz tayyorlash texnologiyasi.
L7	Kolbasa tayyorlash texnologiyasi.
L8	Parrandalarning tuxumdorligini hisobga olish.
L9	Asalning mol-tovar hususiyati.
L10	Asalning mol-tovar hususiyati.

Mustaqil ta'lim (MT)

1.	Uy hayvonlarining kelib chiqishi.	2 soat
2.	Uy hayvonlarining ajdodlari va qarindoshlari.	4 soat
3.	Hayvonlarni xonakilashtirish jarayonida evolyutsion o'zgarishlar.	4 soat
4.	Chorvachilikni rivojlantirish bosqichlari.	4 soat
5.	Respublikada chorvachilikning holati.	4 soat
6.	Hayvonlarning o'sishi va rivojlanishi.	4 soat
7.	Hayvonlarning individual rivojlanishi (ontogenez).	2 soat
8.	Ontogenezning asosiy qonunlari va davrlari.	2 soat
9.	Tananing individual rivojlanishi.	2 soat
10.	Hayvonlarning shaxsiy rivojlanishiga ta'sir qiluvchi omillar.	4 soat
11.	Yangi tug'ilgan chorva hayvonlarini parvarish qilish.	4 soat
12.	Yosh hayvonlarning rivojlanishining mohiyati va maqsadlari.	4 soat
13.	Hayvonlarni tanlash maqsadlari.	4 soat
14.	Hayvonlarni tanlash turlari va usullari.	4 soat
15.	Konstitutsiyaning hayvonlar mahsuldorligi o'rtasidagi bog'liqligi	4 soat
16.	Sut mahsuldorligini oshirishning zamonaviy usullari.	4 soat
17.	Go'sht mahsuldorligini oshirishning zamonaviy usullari.	4 soat
18.	Jun unumdorligini oshirishning zamonaviy usullari.	2 soat
19.	Tuxum unumdorligini oshirishning zamonaviy usullari.	4 soat
20.	Chorvachilik sohasida naslchilik ishlarining zamonaviy texnologiyalari.	4 soat
21.	Qo'ychilikda naslchilik ishining zamonaviy texnologiyalari.	2 soat
22.	Yilqichilikda naslchilik ishining zamonaviy texnologiyalari.	2 soat
23.	Cho'chqachilikda naslchilik ishining zamonaviy texnologiyalari.	4 soat
24.	Parrandachilikda naslchilik ishlarining zamonaviy texnologiyalari.	2 soat
25.	Sut mahsuldorligini baholash usullari.	4 soat
26.	Chorvachilikning go'sht mahsuldorligini baholash usullari.	4 soat
27.	Qoramol mahsuldorlik yo'nalishlari.	4 soat
28.	Qoramol zotlari.	4 soat

29.	Sut sigirlarining ishlab chiqarish davrlari.	4 soat
30.	Buzoqlarni olish va saqlash shartlari.	4 soat
31.	Qo'ylar konstitutsiyasining turlari.	2 soat
32.	Qo'ylarning biologik xususiyatlari.	4 soat
33.	Qo'ychilikning samarali yo'nalishlari.	4 soat
34.	Turli xil mahsuldorlik yo'nalishlaridagi qo'y zotlari.	4 soat
35.	Junning sifat ko'rsatkichlari.	2 soat

Asosiy adabiyotlar		
1.	Люддышев В.А. Технологии производства продукции животноводства. Учебное пособие. Минск. БГАУ, 2018.	
2.	Рядчиков В.Г. Основы питания и кормления сельскохозяйственных животных. Учебник. Краснодар КГАУ, 2014.	
Qo'shimcha adabiyotlar		
1.	Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. "Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 52 b.	
2.	Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. Toshkent, "Tasvir" nashriyot uyi, 2021. – 36 b.	
3.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 28-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida davlat boshqaruvi tizimini tubdan takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-5696 son Farmoni.	
4.	O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 31-martdagi "Veterinariya va chorvachilik sohasida kadrlar tayyorlash tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida"gi PQ-187-son qarori.	
5.	David Cottle and Lewis Kahn //Beef cattle production and trade// Australia. 2014.	
6.	Clive J.C. Phillips //Principles of Cattle Production// 3rd Edition. USA 2018.	
7.	Омаркожаулы Н., Шауенов С. Инновационные технологии производства продукции животноводства. Учебно-методический комплекс. Астана. 2016.	
Axborot manbaalari		
1.	www.Ziyo.net.	
2.	www.uralrti.ru.	
3.	www.twirpx.com	

Magistrning fan bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun magistrning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to'liq yoritib olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fan bo'yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo'lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo'nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo'lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to'liq va aniq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-xuquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli mavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun magistrning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymas;
- fanning mazmunini amaliy ahamiyatini tushingan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun magistrning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilmas;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.
- **g) quyidagi hollarda magistrning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:**
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;